

KRÍZA ILDIKÓ:

A Mátyás-hagyomány évszázadai

Budapest: Akad. K., 2007. 241, [2] p., [8] t.
ill., részben térk. (Néprajzi tanulmányok)

Ismerteti: Krizsai Mónika

„Az okosság olyan tulajdonság, mellyel mások felett győzni lehet, kiegészíti a hősök fizikai erejét, bátorságát, ügyességét... A szellem győzelme egyenértékű a hősi küzdelemmel, az okosság egyenértékű a fizikai erőpróbával.” – írja Kríza Ildikó A Mátyás-hagyomány évszázadai című, MTA doktori címre beadott értekezésében, amelyet az Akadémiai Könyvkiadó 2007-ben jelentetett meg.

A könyv bemutatója 2008. február 26-án, Hunyadi Mátyás királlyá választásának 550. évfordulójához kötődve történt, szinte egyetlen méltó példajaként az idei, Reneszánsz-évnek kikiáltott rendezvénysorozat bevezető eseményeinek.

A Reneszánsz-évének apropóját a királyválasztás motiválta, de az állami rendezvények inkább szólnak a Mediciekről és Nápoly majolikáiról, mint Mátyás királyról. Éppen ezért öröm hallani olyan eseményről, amelyik méltó módon vezet be az emlékezés évét, és öröm kézbe venni egy olyan értekezést, aminek címe mögött azt találjuk, amit várunk. Sőt, még ennél is többet, mert Kríza Ildikó a hagyományt a szó teljességével érti, nemcsak a népmesék, mondák, hanem a régi kró-

nikák, históriás énekek, színművek által megőrzött Mátyás király alakját is bemutatja olvasóinak.

A könyv egésze izgalmas olvasnivaló annak, aki szeretné még jobban megismerni igazságos királyunkat. Rengeteg forrást sorakoztat föl az író, bőségesen idézve. Akinek ez még nem elég, a teljesség igényével összeállított irodalomjegyzék (amit én bibliográfiának neveznék, mert az adott téma irodalmának teljességét felsorakoztatta, szemben az irodalomjegyzékkel, amelyik a felhasznált irodalmat veszi számba) és a pontos hivatkozások további utat mutatnak.

A külön fejezetek önálló tanulmányokként is újabbnál újabb érdekességekkel csodálkoztatják rá az olvasót a Mátyás-hagyomány rejtelmeire. Kríza Ildikó bemutatja, a korokkal együtt hogyan változott megítélése, kik voltak, akik alakját írással életben tartották, milyen folklórelemekkel gazdagították a személyiségét népszomszédaink, akik szintén magukénak vallják a mi Mátyás királyunkat, szeretve-tisztelve.

A hagyomány könyveken keresztül is taníthatja az utódokat. A hagyományokon keresztül Isten szava szól át. Ne higgyük, hogy Mátyás király véletlenül, vagy nagyzási vágya, pompaszerepete miatt gyűjtötte egy helyre az akkori világ minden tudását könyvtárába. Tudta, a tanulás, az ész, a szellem: hatalom.

Ahogy Kríza Ildikó is leírta: „... a szellem győzelme egyenértékű a hősi küzdelemmel...”

Ronsanus beszéde Mátyás király és Beatrix előtt (Internet)